

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Nakhon Pathom Rajabhat University

Chapter 9 Linear Power supply

Thawatchai Thongleam

School of Electronics Engineering

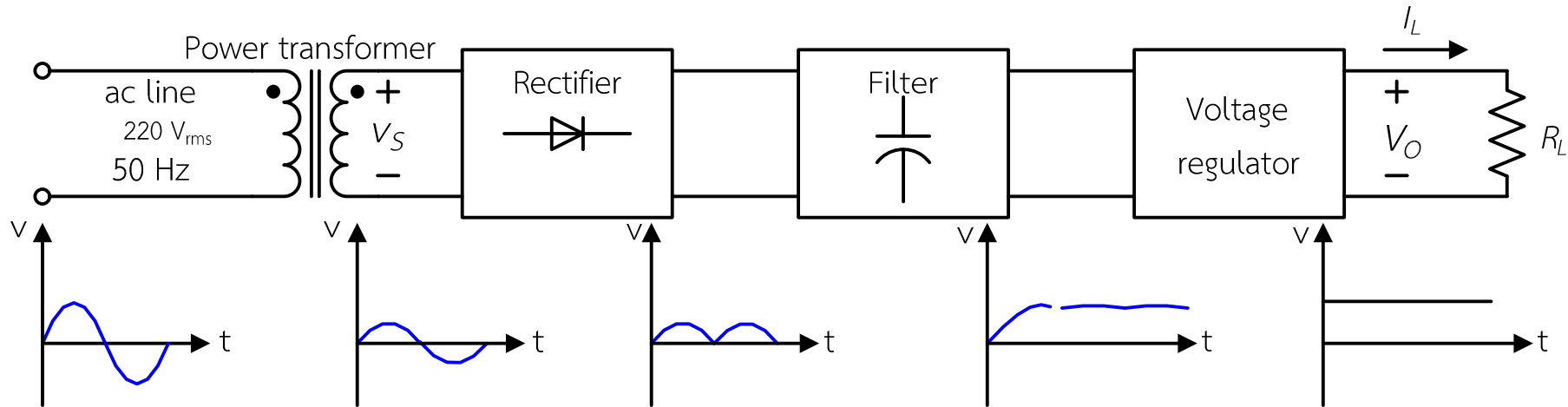
Faculty of Science and Technology

Nakhon Pathom Rajabhat University

Outline

- Introduction
- Electrical transformer
- Rectifier circuits
- Capacitor filter design
- Voltage regulation
- Line regulation
- Load regulation
- Basic of series linear voltage regulation
- Voltage regulator circuits
- Short-circuit protection or overload protection
- Conclusions
- Problems

1. Introduction

Fig 9.1 block diagram of Linear power supply

- Power transformer
- Rectifier circuit
- Capacitor filter
- Voltage regulator

2. Electrical transformer

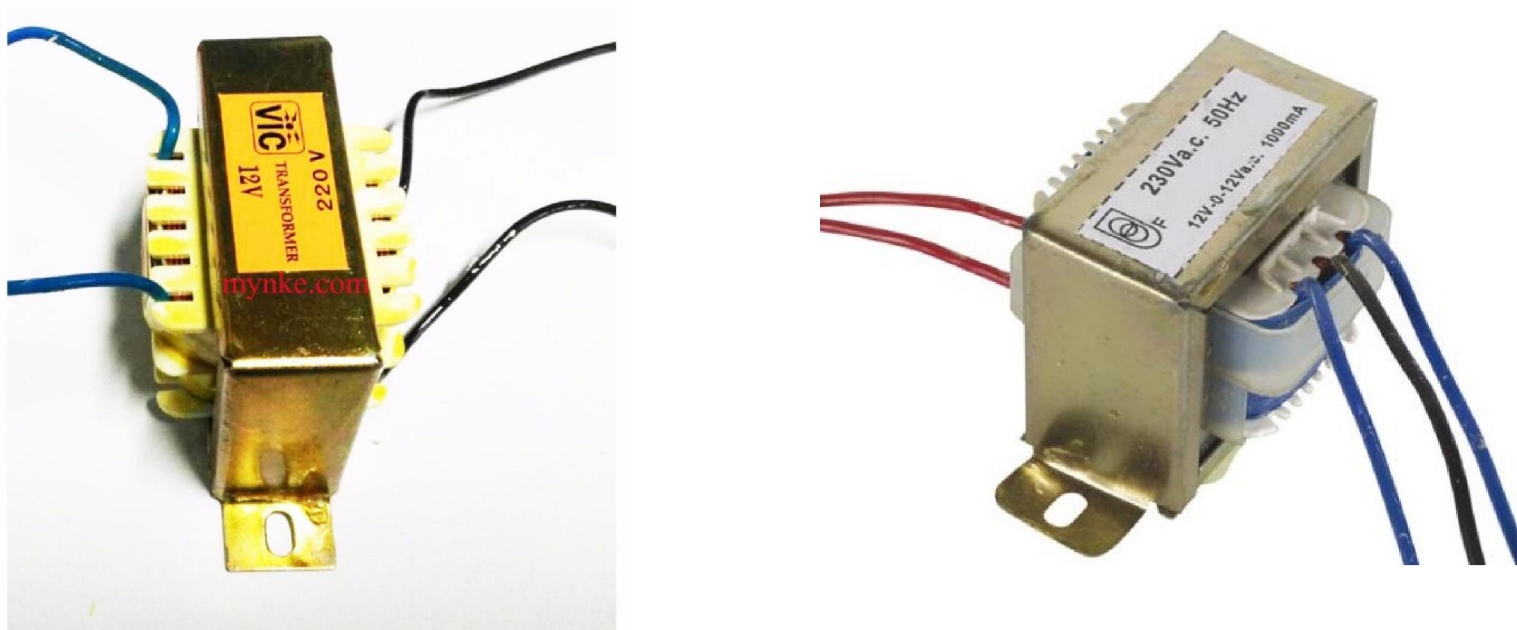

Fig 9.2 Electrical transformer

$$V_P = 1.414 \times V_{rms}$$

3. Rectifier circuits

- วงจรเรียงกระแส (rectifier) คือวงจรอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งทำหน้าที่แปลงแรงดันไฟฟ้ากระแสสลับเป็นแรงดันไฟฟ้าที่มีลูกคลื่นด้านบวกหรือด้านลบเพียงอย่างเดียว และกระแสไฟฟ้าไหลไปยังโหลดเพียงทิศทางเดียว

3. Rectifier circuits (con)

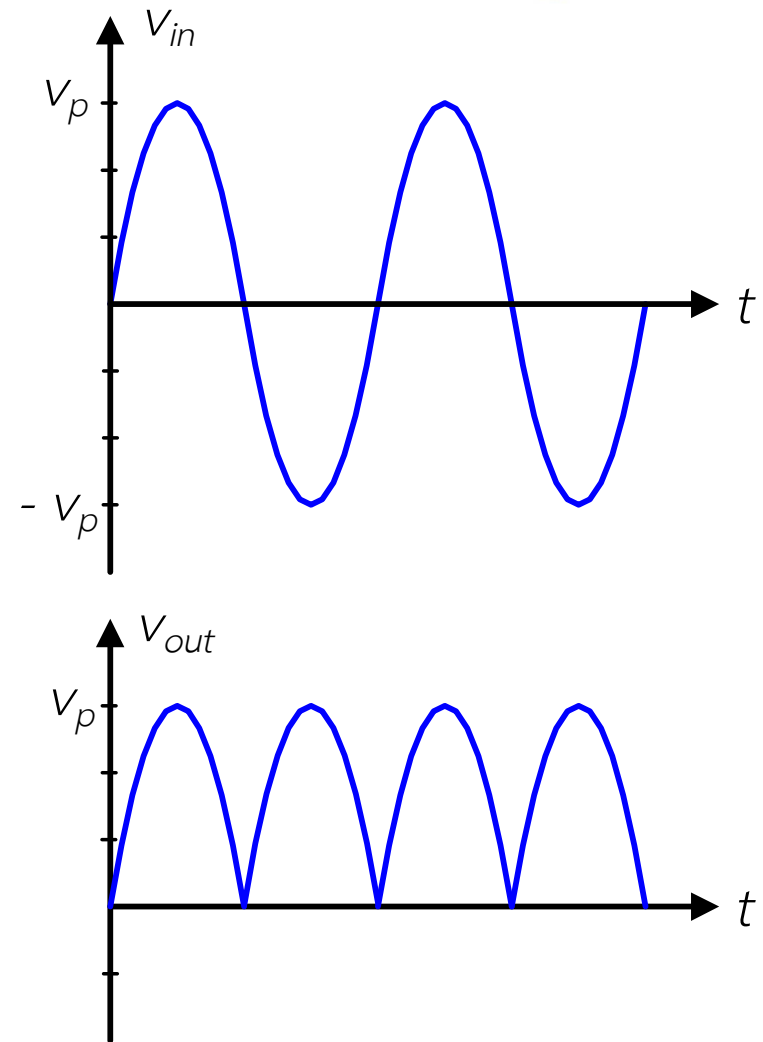
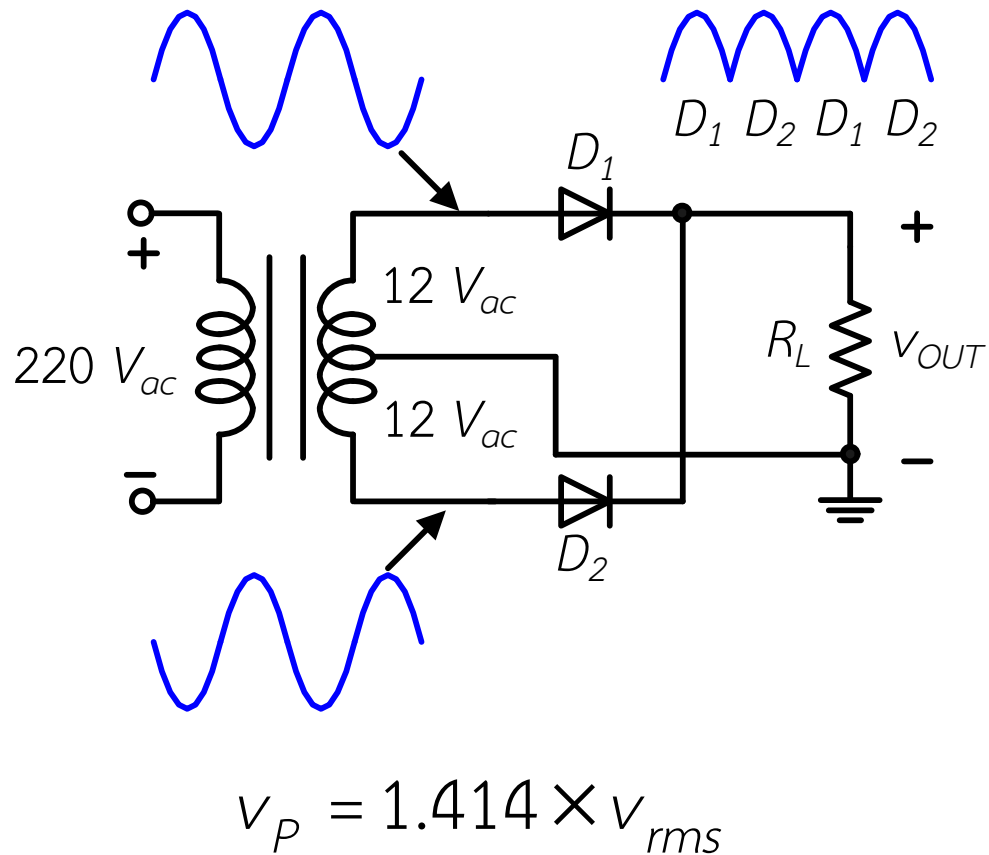

Fig 9.3 Full-wave rectifier circuit

3. Rectifier circuits (con)

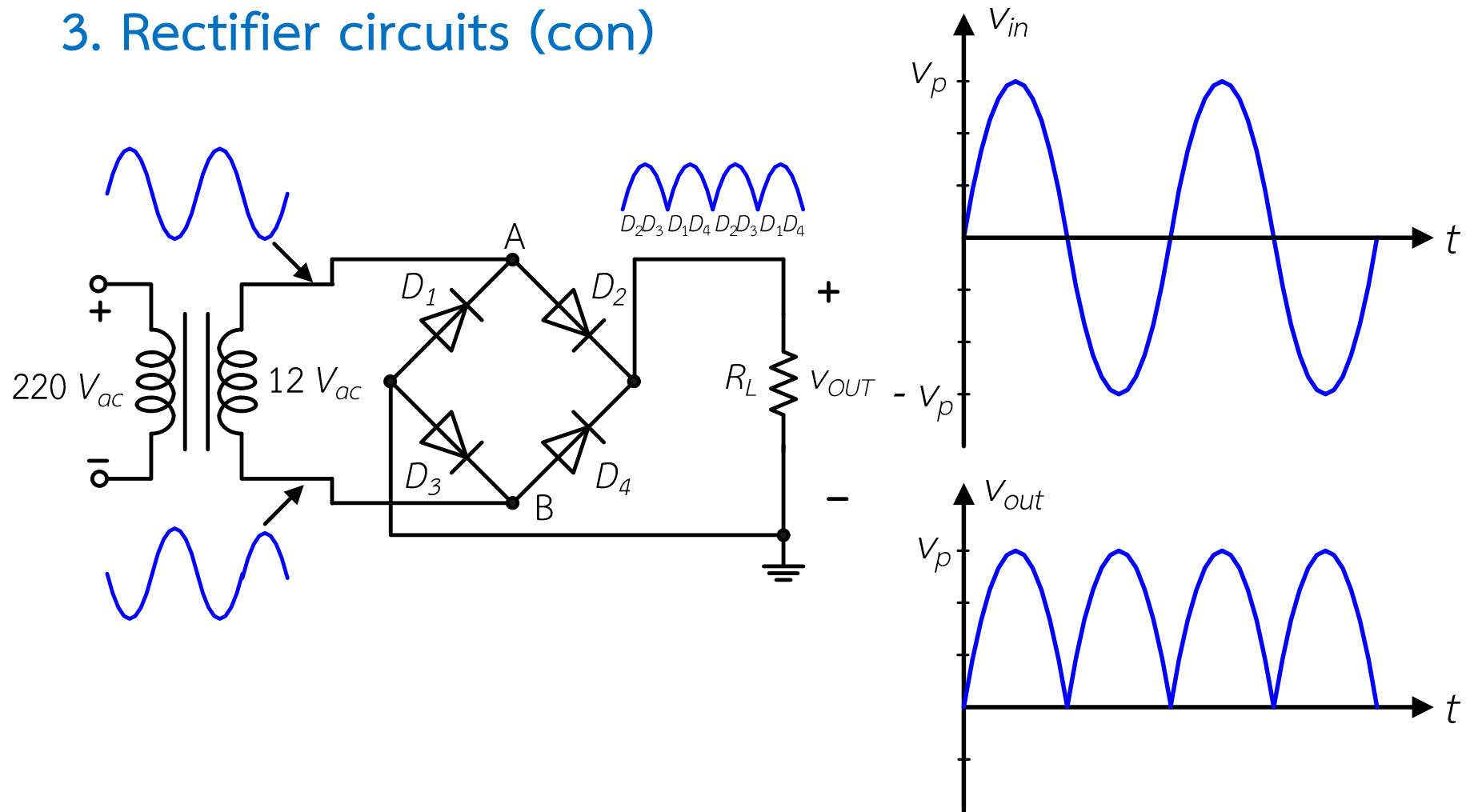

Fig 9.4 Bridge rectifier circuit

4. Capacitor filter design

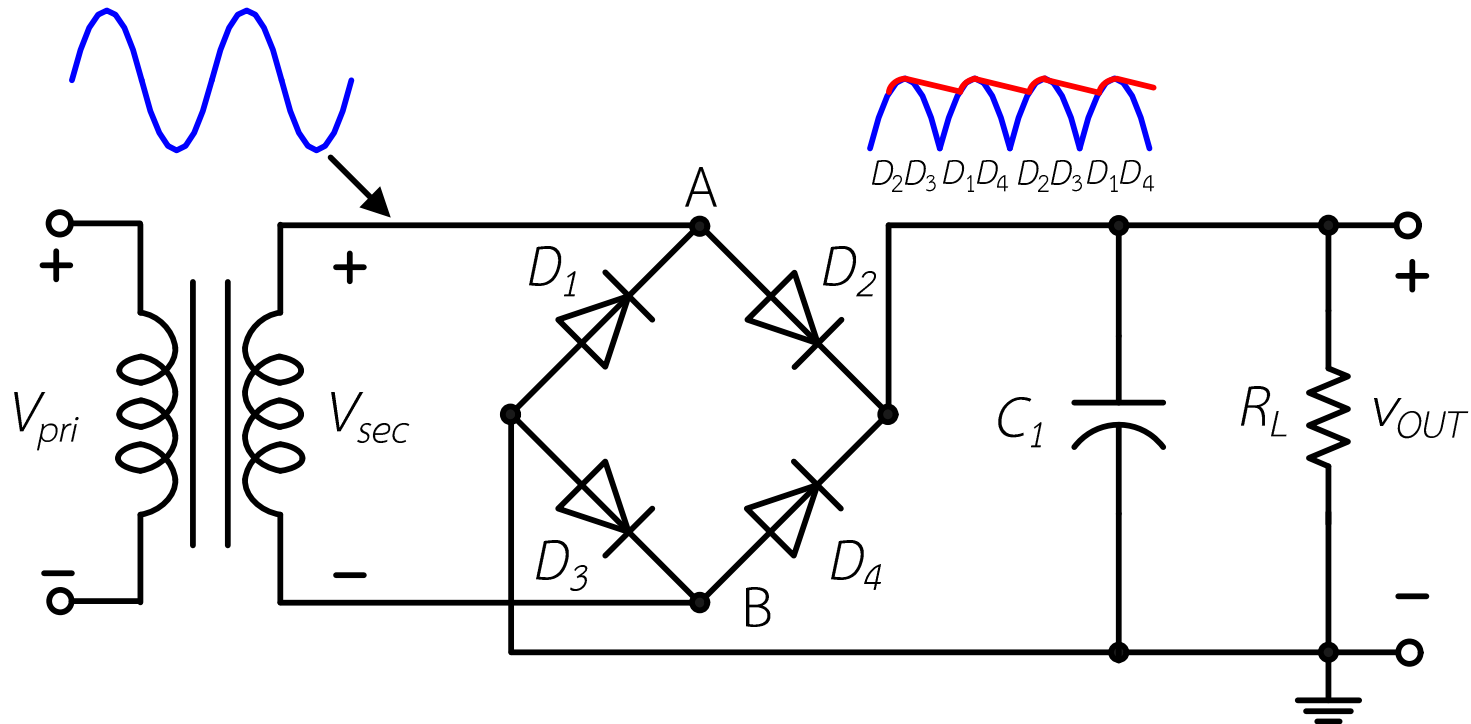

Fig 9.5 Bridge rectifier circuit with capacitor filter

4. Capacitor filter design (con)

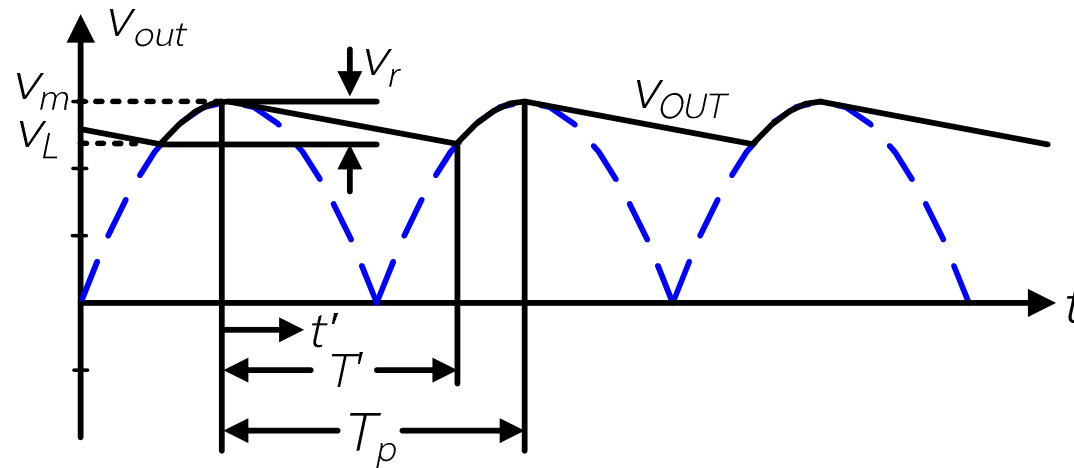

Fig 9.6 The output wave form

$$v_{OUT}(t) = V_m e^{-t'/R_L C_1}$$

$$V_r = V_m - V_L$$

$$V_L = V_m e^{-T'/R_L C_1}$$

$$V_r = V_m \left(1 - e^{-T'/R_L C_1} \right)$$

4. Capacitor filter design (con)

กรณีค่า v_r น้อยมาก คาบเวลา T' มีค่าเท่ากับ T_p ซึ่ง $T_p \ll R_L C_1$

$$V_r \cong \frac{V_m T_p}{R_L C_1}$$

กำหนดให้คาบเวลา $T_p = 1/2f$ แรงดันระรอกคลื่นมีค่าเท่ากับ

$$V_r = \frac{V_m}{2fR_L C_1} \quad C_1 = \frac{V_m}{2fR_L V_r}$$

4. Capacitor filter design (con)

กระแสที่ไหลผ่านไดโอดสูงสุด $i_{D,peak}$ มีค่าเท่ากับ

$$i_{D,peak} \cong \frac{V_m}{R_L} \left(1 + \pi \sqrt{\frac{2V_m}{V_r}} \right)$$

กระแสที่ไหลผ่านไดโอดเฉลี่ย $i_{D,avg}$ มีค่าเท่ากับ

$$i_{D,avg} = \frac{V_m}{\pi R_L} \sqrt{\frac{2V_r}{V_m}} \left(1 + \pi \sqrt{\frac{2V_m}{V_r}} \right)$$

Exercise 9.1 กำหนดให้ออสซิลโลสโคปวัดแรงดันตกคร่อมตัวต้านทาน V_R ของวงจรเรียงกระแสแบบเต็มคลื่นและตัวเก็บประจุกรองสัญญาณความถี่ต่ำ ผ่าน แรงดันสูงสุด $V_m = 10 \text{ V}$ ความถี่เท่ากับ 50 Hz กำหนดให้ $R_L = 10 \text{ k}\Omega$ และ $V_r = 0.2 \text{ V}$ จงหาค่าความจุ C_1

วิธีทำ ค่าความจุ C_1 เขียนได้ว่า

$$C_1 = \frac{V_m}{2fR_L V_r}$$

$$C_1 = \frac{10\text{V}}{2 \times 50\text{Hz} \times 10\text{k}\Omega \times 0.2\text{V}} = 50\mu\text{F}$$

Exercise 9.2 จาก Ex. 9.1 กำหนดให้ $R_L = 500 \Omega$, $V_m = 15.66 \text{ V}$ C_1 มีค่าเท่าไร

$$C_1 = \frac{V_m}{2fR_L V_r}$$

$$C_1 = \frac{15.66\text{V}}{2 \times 50\text{Hz} \times 500\Omega \times 0.2\text{V}} = 1,566\mu\text{F}$$

- เลือกค่า $C_1 = 2,200 \mu\text{F}/25 \text{ V}_{DC}$

5. Voltage regulation

- การรักษาระดับแรงดัน (voltage regulation) หมายถึงการทำหน้าที่ของวงจรรักษาค่าแรงดันเอาต์พุตให้คงที่มากที่สุด ขณะที่แรงดันอินพุตหรือโหลดมีการเปลี่ยนแปลง วงจรรักษาระดับแรงดันมีการทำงาน 2 ลักษณะดังนี้
  - การรักษาระดับแรงดันเอาต์พุตขณะที่แรงดันอินพุตเปลี่ยนแปลง (line regulation)
  - การรักษาระดับแรงดันเอาต์พุตขณะที่โหลดเปลี่ยนแปลง (load regulation: LR)

6. Line regulation

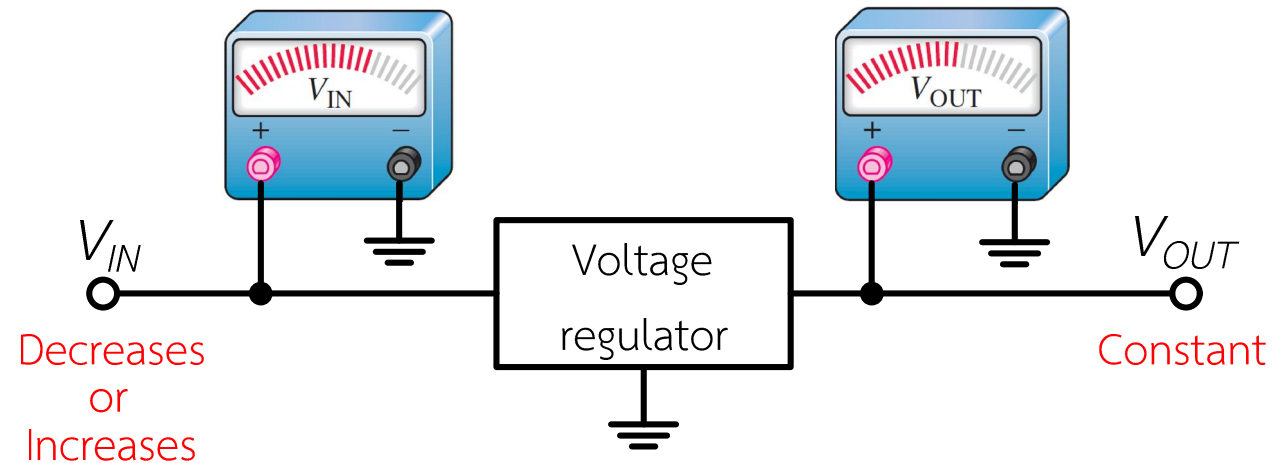

Fig 9.7 Block diagram line regulation

- การรักษาระดับแรงดันขณะที่แรงดันอินพุตเปลี่ยนแปลง (line regulation) หมายถึงขณะที่แรงดันอินพุตเปลี่ยนแปลงวงจรสามารถรักษาระดับแรงดันเอาต์พุตให้คงที่มากที่สุด

6. Line regulation (con)

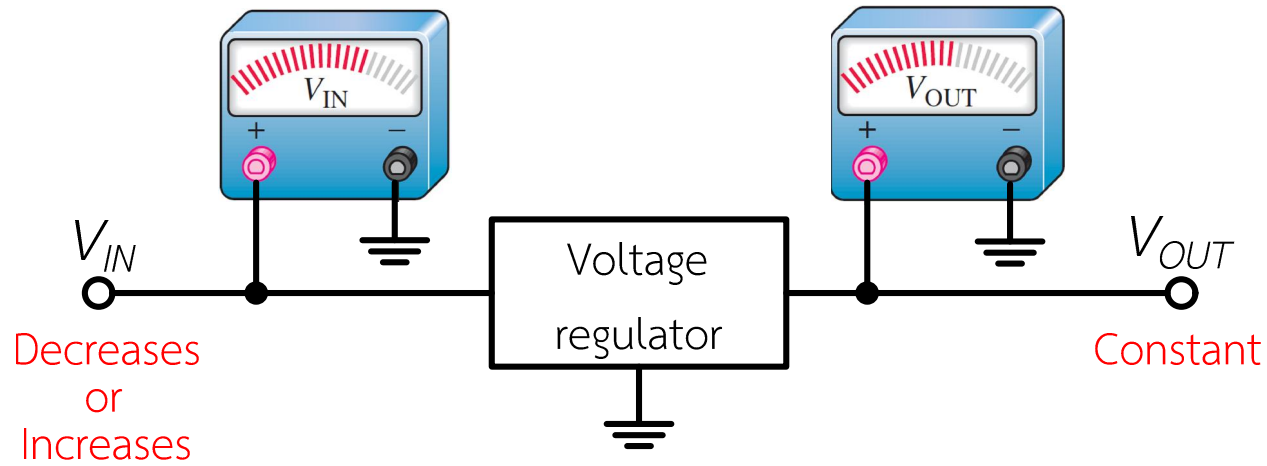

Fig 9.8 Block diagram line regulation

$$\text{Line regulation} = \left(\frac{\Delta V_{OUT}}{\Delta V_{IN}} \right) 100\%$$

$$\text{Line regulation} = \left(\frac{\Delta V_{OUT} / V_{OUT}}{\Delta V_{IN}} \right) 100\%$$

ตัวอย่างที่ 9.3 เมื่อแรงดันไฟฟ้ากระแสสลับเข้ามาที่อินพุตของวงจร แรงดันอินพุตลดลงเท่ากับ 5 V และแรงดันเอาต์พุตมีค่าลดลงเท่ากับ 0.25 V กำหนดให้แรงดันเอาต์พุตของวงจรต้องมีค่าเท่ากับ 15 V ให้หาเปอร์เซ็นต์ของการรักษาระดับแรงดัน

$$\begin{aligned}\text{Line regulation} &= \frac{\left(\Delta V_{OUT} / V_{OUT}\right)}{\Delta V_{IN}} 100\% \\ &= \frac{\left(0.25\text{V} / 15\text{V}\right) 100\%}{5\text{V}} = 0.333\% / \text{V}\end{aligned}$$

- การรักษาระดับแรงดัน (Line regulation) ของวงจรมีค่าเท่ากับ 0.333%/V

7. Load regulation

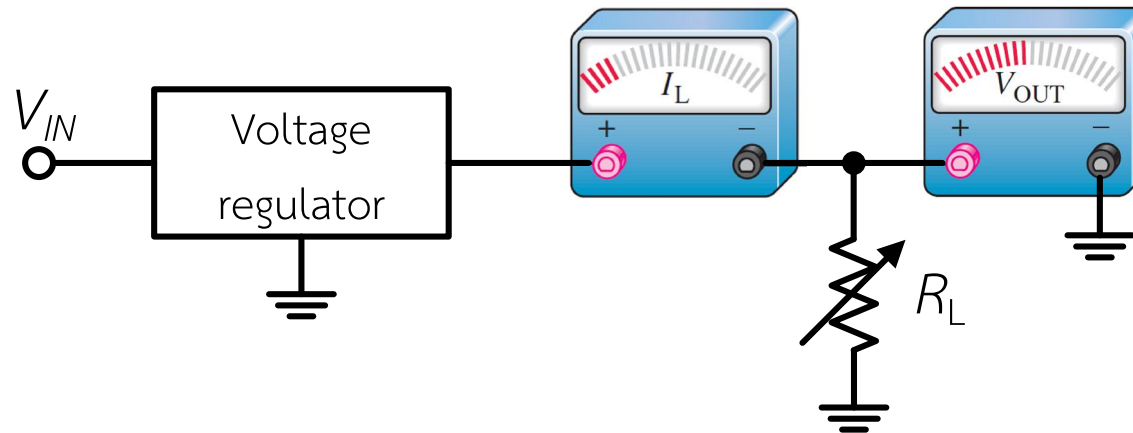

Fig 9.9 Block diagram load regulation

- การรักษาระดับแรงดันขณะทีโหลดมีการเปลี่ยนแปลง (load regulation: LR) หมายถึง เมื่อโหลดมีการเปลี่ยนค่าความต้านทาน วงจรสามารถรักษาระดับแรงดันเอาต์พุตด้วยวิธีการจ่ายกระแสเพื่อให้แรงดันเอาต์พุตคงที่

7. Load regulation (con)

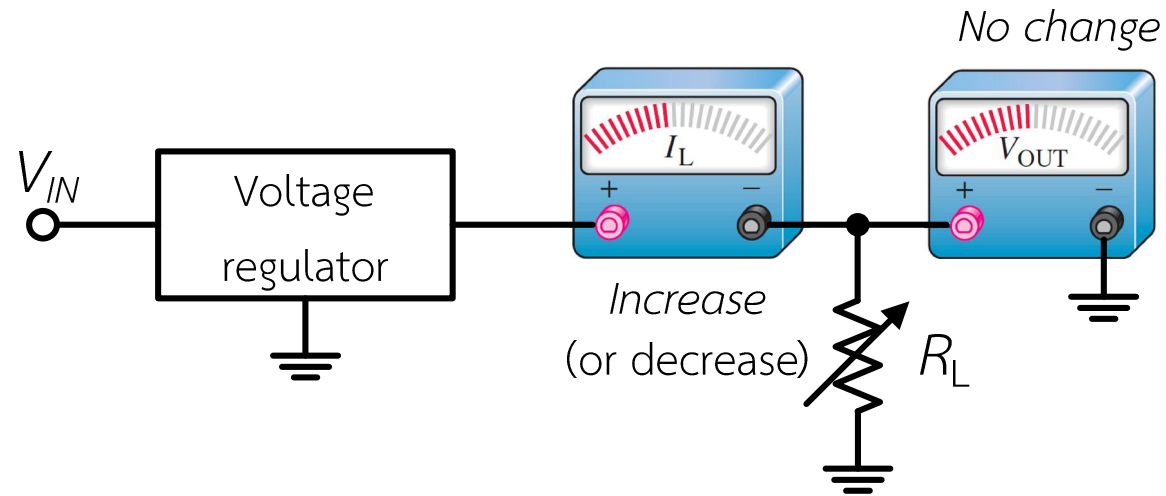

Fig 9.10 Block diagram load regulation

$$\text{Load regulation} = \left(\frac{V_{NL} - V_{FL}}{V_{FL}} \right) 100\%$$

7. Load regulation (con)

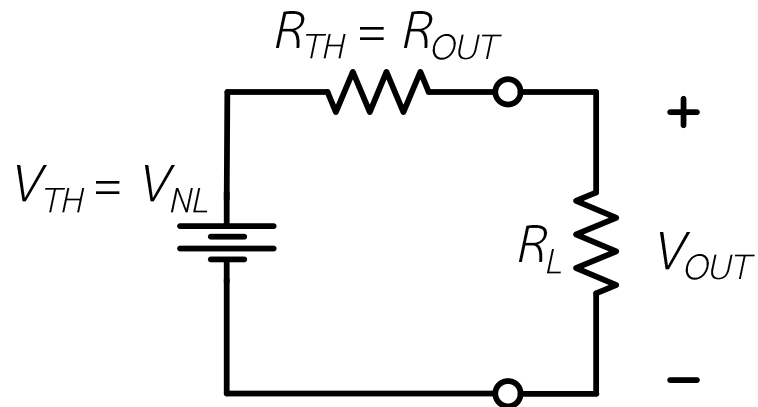

Fig 9.11 Equivalent output load regulation

$$V_{OUT} = V_{NL} \left(\frac{R_L}{R_{OUT} + R_L} \right)$$

$$V_{NL} = V_{FL} \left(\frac{R_{OUT} + R_{FL}}{R_{FL}} \right)$$

$$V_{FL} = V_{NL} \left(\frac{R_{FL}}{R_{OUT} + R_{FL}} \right)$$

$$\text{Load regulation} = \frac{V_{FL} \left(\frac{R_{OUT} + R_{FL}}{R_{FL}} \right) - V_{FL}}{V_{FL}} \times 100\%$$

$$\begin{aligned}\text{Load regulation} &= \frac{V_{FL} \left(\frac{R_{OUT} + R_{FL}}{R_{FL}} \right) - V_{FL}}{V_{FL}} \times 100\% \\ &= \left(\frac{R_{OUT}}{R_{FL}} \right) \times 100\%\end{aligned}$$

ตัวอย่างที่ 9.4 เพื่อต้องการรักษาระดับแรงดันที่โหลดเท่ากับ 12 V ขณะที่ไม่มีโหลด ($I_L = 0$) เมื่อต่อโหลดจะมีกระแสไหล 10 mA แรงดันเอาต์พุตเท่ากับ 11.9 V จงหาค่าการรักษาระดับแรงดันที่บอกเป็นร้อยละจากไม่มีโหลดไปยังมีโหลดเต็มที่ และร้อยละของการเปลี่ยนแปลงของกระแสเอาต์พุตขณะไม่มีโหลด

$$V_{NL} = 12 \text{ V}$$

$$V_{FL} = 11.9 \text{ V}$$

$$\begin{aligned} \text{Load regulation} &= \left(\frac{V_{NL} - V_{FL}}{V_{FL}} \right) 100\% \\ &= \left(\frac{12\text{V} - 11.9\text{V}}{11.9\text{V}} \right) 100\% = 0.84\% \end{aligned}$$

- กระแสเอาต์พุตจากไม่มีโหลดไปยังมีโหลดเต็มที่เท่ากับ 10 mA ซึ่งค่าร้อยละของการเปลี่ยนแปลงของกระแสเอาต์พุตเท่ากับ

$$\text{Load regulation} = \frac{0.84\%}{10\text{mA}} = 0.084\% / \text{mA}$$

8. Basic of series linear voltage regulation

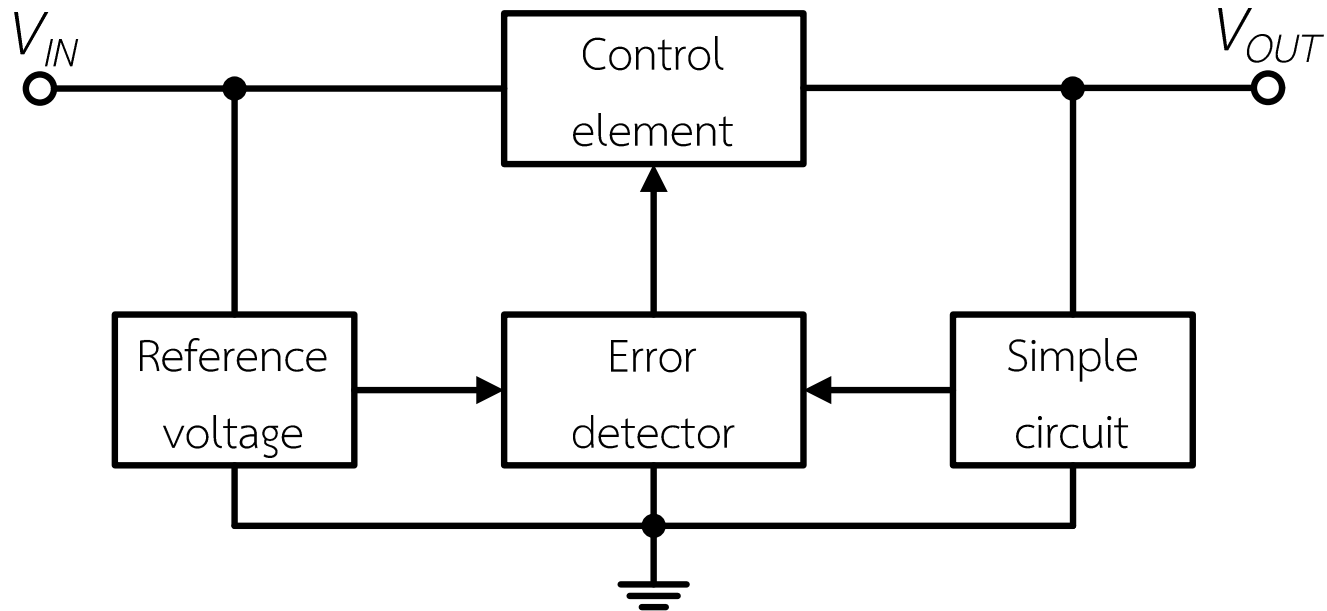

Fig 9.12 Block diagram of series linear voltage regulation

9. Voltage regulator circuits

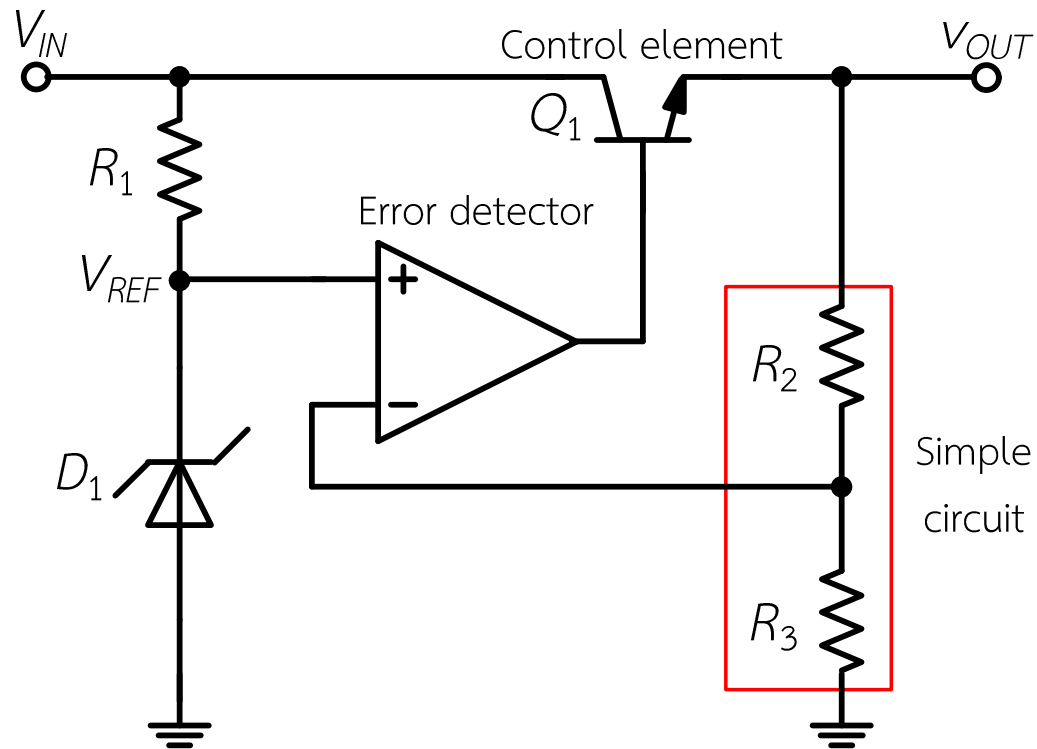

Fig 9.13 Voltage regulation circuit

$$V_{OUT} \cong \left(1 + \frac{R_2}{R_3} \right) V_{REF}$$

9. Voltage regulator circuits (con)

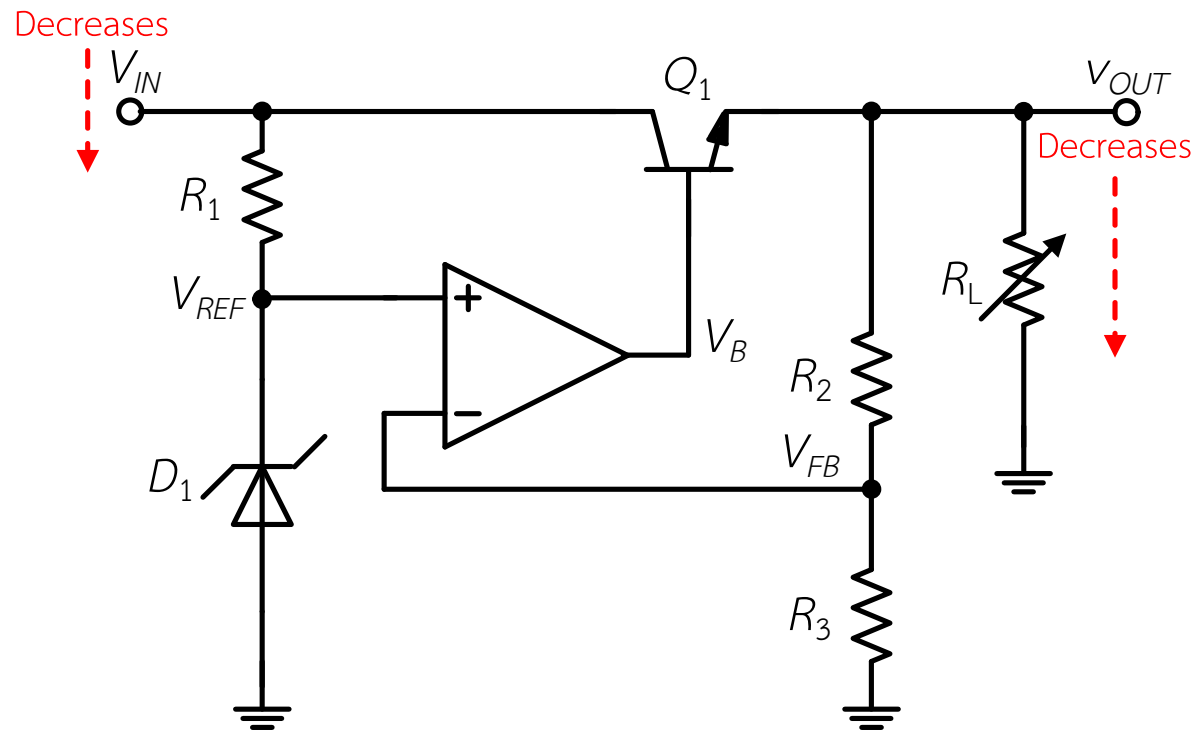

Fig 9.14 Voltage regulation circuit with load connection

9. Voltage regulator circuits (con)

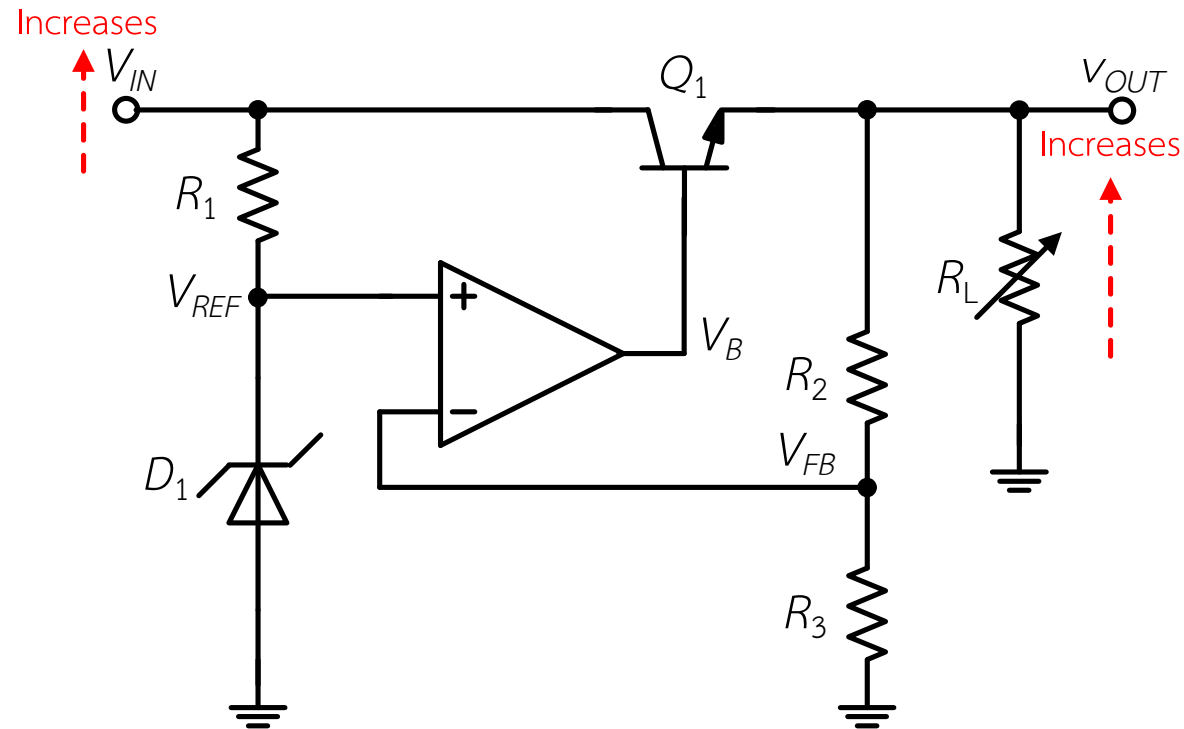
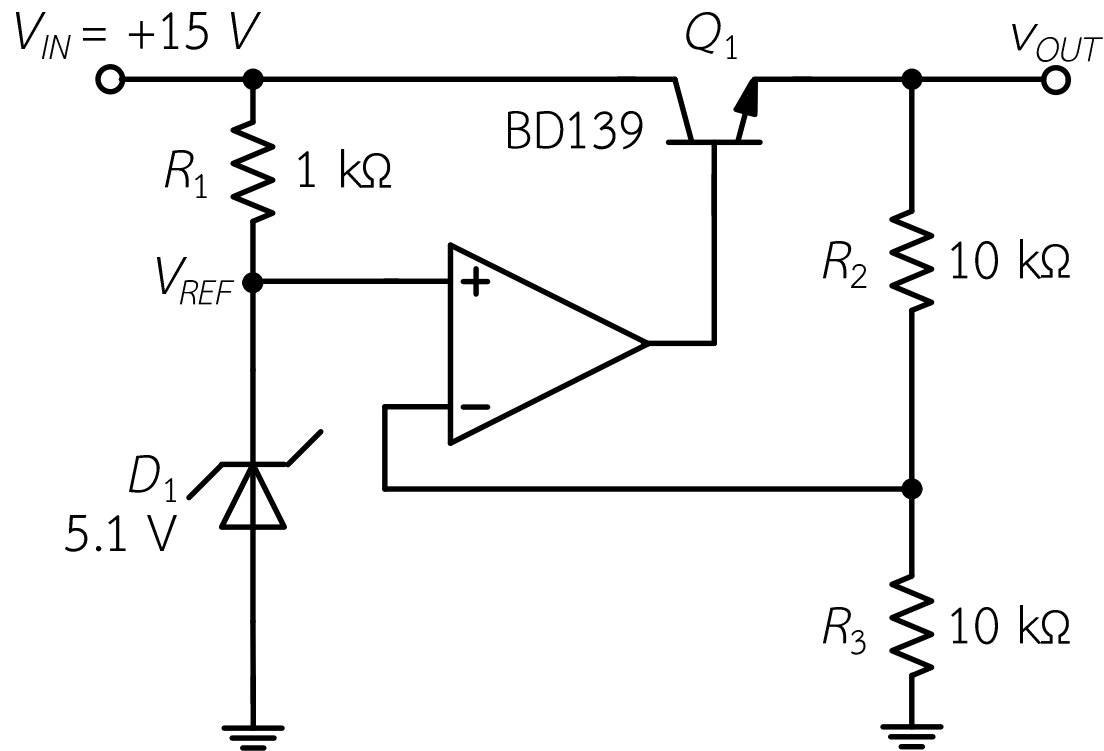

Fig 9.15 Voltage regulation circuit with load increases

Exercise 9.5 Fig.9.15 show the regulator circuit. Find the output voltage.

$$\begin{aligned}
 V_{OUT} &\cong \left(1 + \frac{R_2}{R_3} \right) V_{REF} \\
 &\cong \left(1 + \frac{10\text{k}\Omega}{10\text{k}\Omega} \right) \times 5.1\text{V} \\
 &= 10.2\text{V}
 \end{aligned}$$

Fig 9.16 Voltage regulation circuit

10. short-circuit protection or overload protection

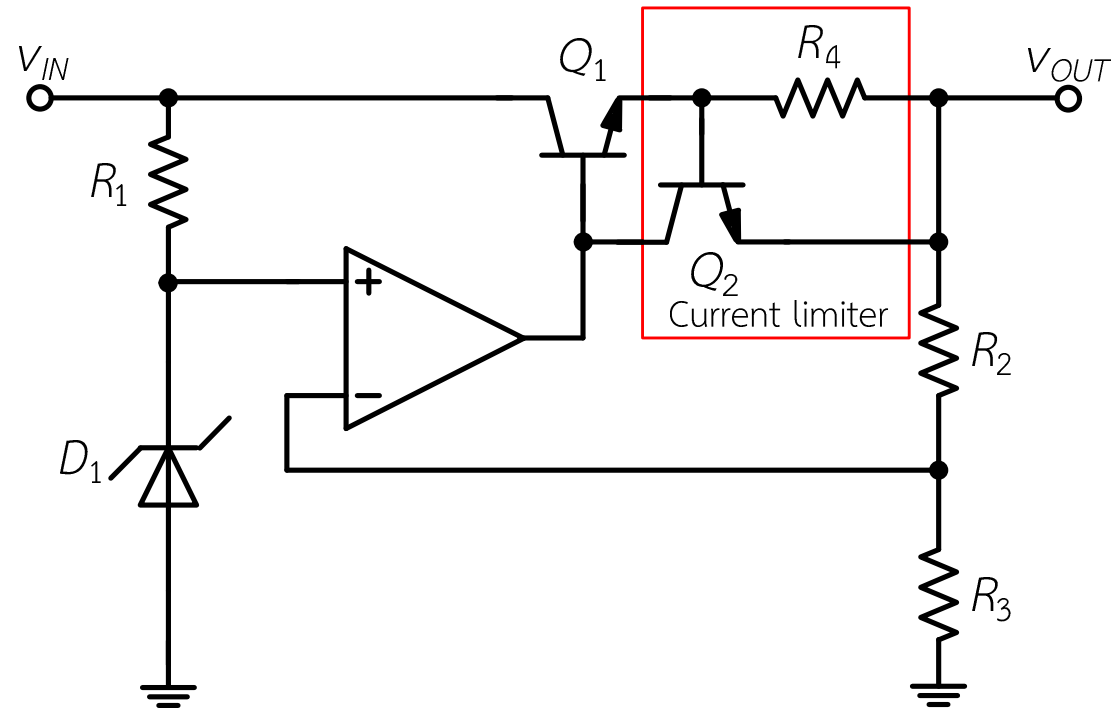
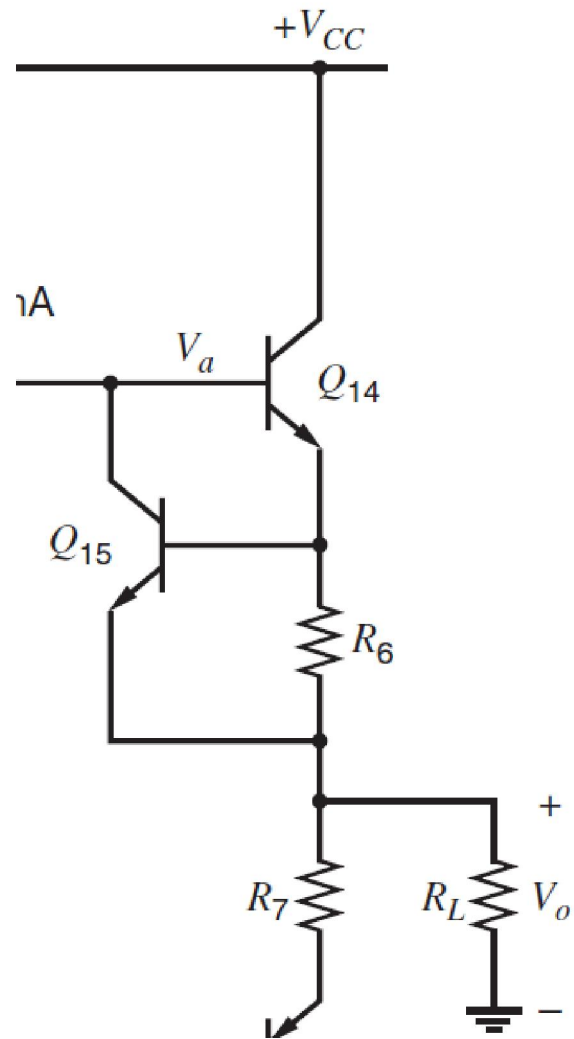
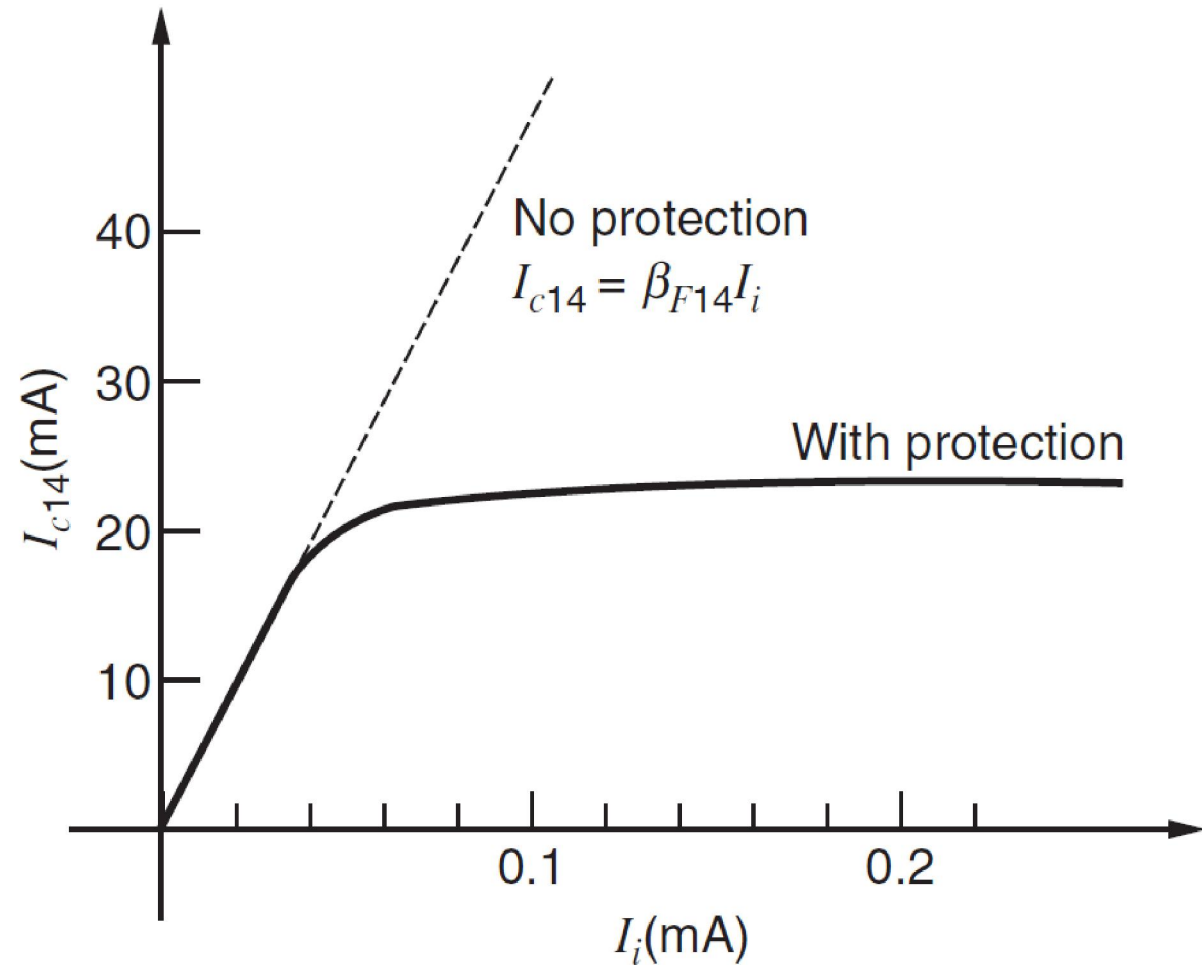

Fig 9.17 Voltage regulation circuit with overload protection

$$I_{L(\max)} = \frac{0.7V}{R_4}$$

(a)

(b)

Fig 9.18 (a) overload protection circuit and (b) output current with protection

ตัวอย่างที่ 9.6 ภาพที่ 9.19 แสดงวงจรรักษาระดับแรงดันที่มีวงจรป้องกัน
ลัดลงกราวด์ ให้หาค่ากระแสเอาต์พุตที่ไหลสูงสุดที่สามารถจ่ายให้โหลดได้

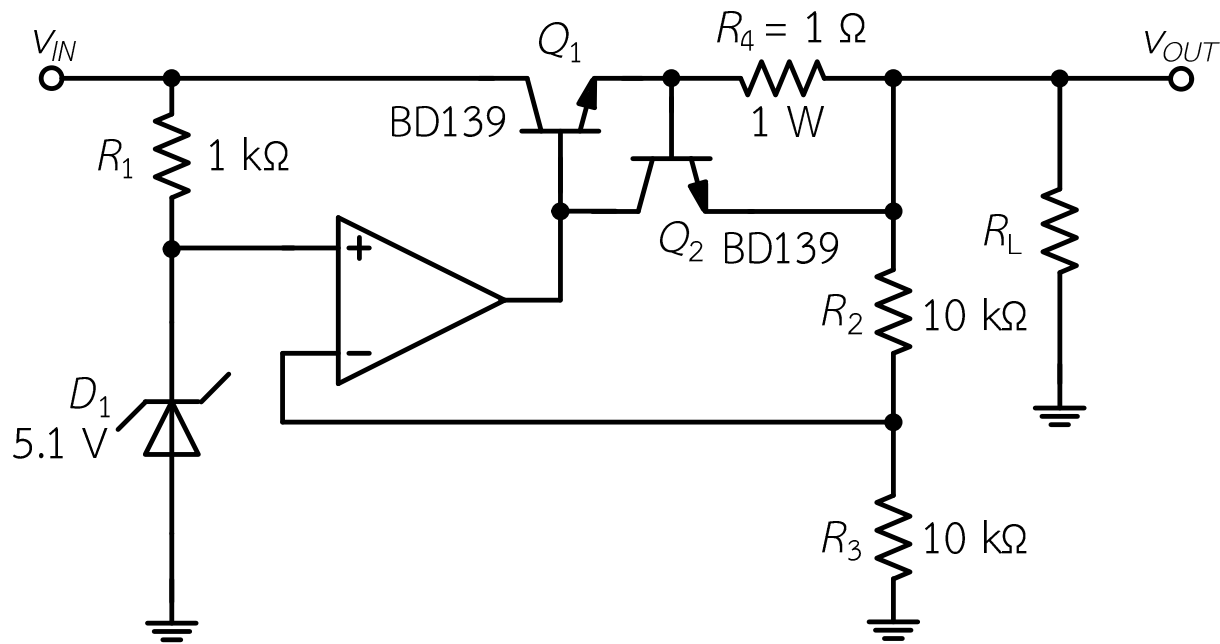

Fig 9.19 Voltage regulation circuit with overload protection

$$I_{L(\text{max})} = \frac{0.7\text{ V}}{R_4} = \frac{0.7\text{ V}}{1\text{ }\Omega} = 0.7\text{ A}$$

Conclusions

- บทนี้กล่าวถึงวงจรแหล่งจ่ายไฟเลี้ยงแบบเชิงเส้นที่ประกอบด้วย หม้อแปลงไฟฟ้า ไดโอดบริดจ์ ตัวเก็บประจุ ทรานซิสเตอร์ และ ออปแอมป์
- คุณสมบัติของวงจรแหล่งจ่ายไฟเลี้ยงแบบเชิงเส้นที่สำคัญคือ Line regulation และ Load regulation
- การป้องกันการลัดสามารถทำได้ด้วยการต่อทรานซิสเตอร์เพื่อทำหน้าที่ตรวจจับ และป้องกันการลัดวงจร

Problems

1. แรงแดัน ripple จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับค่าอุปกรณ์อะไร ให้บอกเหตุผลประกอบ
2. แรงแดันเอาต์พุตของวงจรรักษาระดับแรงแดันขึ้นอยู่กับค่าอุปกรณ์อะไร ให้บอกเหตุผลประกอบ
3. กระแสเอาต์พุตของวงจรในภาพที่ 9.15 จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับอุปกรณ์อะไร ให้บอกเหตุผลประกอบ
4. จากภาพที่ 9.16 ตัวต้านทาน R_4 มีไว้เพื่ออะไร
5. ให้อธิบายหลักการทำงานของวงจรป้องกันการลัดวงจร

Problems (con)

6. กำหนดให้ออสซิลโลสโคปวัดแรงดันตกคร่อมตัวต้านทาน V_R ของวงจรเรียงกระแสแบบเต็มคลื่นและ ตัวเก็บประจุกรองสัญญาณความถี่ต่ำผ่าน แรงดันสูงสุด $V_m = 12 \text{ V}$ ความถี่เท่ากับ 50 Hz กำหนดให้ $R_L = 2 \text{ k}\Omega$ และ $V_r = 0.4 \text{ V}$ จงหาค่าความจุ C_1
7. จากข้อ 1 ถ้าเปลี่ยนวงจรเรียงกระแสแบบครึ่งคลื่น ค่าความจุ C_1 มีค่าเท่าไร
8. กำหนดให้แรงดันเอาต์พุตของวงจรต้องมีค่าเท่ากับ 20 V ขณะที่แรงดันอินพุตเพิ่มขึ้นเท่ากับ 3.5 V และแรงดันเอาต์พุตมีค่าเพิ่มขึ้นเท่ากับ 4.2 V ให้หาเปอร์เซ็นต์ของการรักษาระดับแรงดัน

Problems (con)

9. วงจรรักษาระดับแรงดันขณะไม่มีโหลด แรงดันเอาต์พุตเท่ากับ 18 V และขณะมีโหลดเต็มที่ แรงดันเอาต์พุตเท่ากับ 17.8 V และกระแสเอาต์พุตที่จ่ายให้โหลดเท่ากับ 50 mA ให้หาการรักษาระดับแรงดันที่บอกเป็นร้อยละ จากไม่มีโหลดไปยังมีโหลดเต็มที่ และร้อยละของการเปลี่ยนแปลงของกระแสเอาต์พุต
10. จากตัวอย่างที่ 9.4 ถ้าเปลี่ยนแรงดันซีเนอร์เท่ากับ 3.3 V $R_1 = 1.8 \text{ k}\Omega$ $R_2 = 22 \text{ k}\Omega$ $R_3 = 18 \text{ k}\Omega$ ทรานซิสเตอร์ Q_1 และ Q_2 ใช้เบอร์ BD139 แรงดันเอาต์พุตมีค่าเท่าไร
11. จากตัวอย่างที่ 9.5 ถ้าเอาต์พุตของวงจรลดกราวด์ ให้หาค่ากระแสเอาต์พุตที่ไหลลงกราวด์

Thank you